

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 12 kor.
Fél évre . . . . . 6 kor.
Negyedévre . . . . . 3 kor.

Egyes szám ára . . . . . 12 fillér.

Hirdetések díja:

— centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Földes Ede

könyvkereskedése

Bethlen-utca 2. sz. alatt,
Lova egy lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Országgyűlés.

F. hó 7-én elemi erővel tört ki a szabadelvűpártok rég visszatartott érzülete. Hetek óta látja, hallja és érzi a parlamenti többséget alkotó szabadelvűpárt, hogy a kisebbség a vedorótörvény körül keletkezett vitában a nemzeti érdeket kizárólag a maga számára akarja lefoglalni. Látja és érzi, hogy a kisebbség napról-napra mind magasabbra tornyosuló akadályokat akar gördíteni ama parlamentáris és alkotmányos elv elé, hogy a többség akarata legalis módon érvényesüljön. Látja és érzi, hogy ferde képet rajzol az ellenzék az ország elé s alaptalan premisszákból helytelen következtetéseket von le. S e napon cinikus gyanúsítástól provokálva Széll Kálmán lelkének egész hevével, igazának tudatában, szándékainak és tetteinek kristálytisztaságával szállott sikra a parlamentáris többség alkotmányos jogai mellett. Nyílt, bátor és önértékes hangon utasította vissza az ellenzék vádaskodását s proklamálta a többségi akarata érvényesülésének jogát. Egyszerű, tömör szavakban, de megkapó szilárdsággal jelentette ki, hogy az ellenzék nem diktálhat s a többség nem engedhet a kisebbség terrorizmusának.

Szilárd kézzel tépte szét azt a szövédet, a melyet az ellenzék szőtt, hogy csupán a maga küzdelmét tűntesse fel az ország előtt nemzeti színben. Nemzeti küzdelem a szabadelvűpárt küzdelme is. A szabadelvűpárt Széll Kálmán vezetése alatt soha, egy pillanatra, egy vonalnyira sem tért el a nemzeti iránytól s küzdelmeiben nem lebeg előtte más cél soha, mint a nemzet valódi érdeke.

Ezt a kormányt s ezt a pártot azzal gyanúsítani meg, hogy a szociálistákkal titkos szövetséget ápol, hogy kerülő, rejtett utakon akarja a maga küzdelme számára az utcát mozgósítani, epp oly vakmerő, mint alaptalan vállalkozás.

A Széll-kormány és a szabadelvűpárt a parlamentben s kizárólag csak parlamenti politikát csinál. Soha sem gondolt s nem is fog gondolni arra, hogy kivigye a maga politikáját az utcára. Az utca kiszámíthatatlan; s a legnemesebb, legtisztább intencziók sem nyújtanak biztosítékot arra, hogy egészen más irányba nem fog-e terelődni a szabadjára engedett népszavazás. A ki az utcára viszi a politikát, mindig ki van téve annak a veszélynek, hogy nem ott végződik a mozgalom, a honnet kiindult.

A Széll-kormányt és a szabadelvűpártot az utca mozgósítása legkevésbé sem fogja eltéríteni attól a kötelességtől, a melyet az ország jól felfogott érdeke, a nemzeti érdek világosan eleje szab.

Válasz.

A „Nagyenyedi Függetlenségi Kör“ nyílt levelet intézett Török Bertalanhoz, városunk országgyűlési képviselőjéhez, felhívva őt, hogy az ujonczilleték megállapításáról szóló törvény tárgyalása folyamán szólaljon fel a magyar nyelvnek a hadsereg vezényletében való érvényesülése érdekében. Török Bertalan képviselő ezen levélre a következőképpen válaszolt:

„Tekintetes Fogarasi Albert urnak, mint a nagyenyedi függetlenségi kör elnökének.

Tisztelt Barátom!

F. évi febr. hó 25-én, a nagyenyedi függetlenségi kör nevében azon felhívást szíveskedtem hozzáam intézni, hogy az országgyűlésen a közös hadsereg magyarhoni részének magyar vezényleti nyelve mellett szólaljak fel, amint tettem ezt vármegyénk múlt évi december havában tartott közgyűlésen is.

Általánosan helyeselt szabály az, hogy különösen nehéz politikai kérdésekben előbb a nemzeti közvéleményt kell előkészíteni, a nemzeti óhajokat kell általánossá tenni, hogy így kormányunknak és a törvényhozásnak nehéz feladataiban meg legyen támasza a nemzet minden rétegében.

Ezt a kötelességet teljesítette vármegyénk közgyűlésének többsége, a midőn a most tárgyalás alatt levő véderőjavaslat kérdésében nem foglalt el ellentétes állást kormányunkkal, de másfelől a jövőre való tekintettel indokoltnak látta hangoztatni, hogy a magyar állami nyelvnek és szellemnek a nemzet minden szervezetében, minden intézményében fokról fokra érvényesülnie kell. Hangot adtunk a lassanként terjedő közvéleménynek, tudomására hoztuk ezt a magyar nemzeti politikát vezető kormányelnöknek, hogy akkor, midőn a haza más részeiből jövő felterjesztésekből és a közvélemény egyéb illetékes megnyilvánulásából is teljes meggyőződést fog szerezni: alkalmas időben tehessen lépéseket a Felsőháznál, mint aki törvényeink szerint e tekintetben jogosítva rendelkezik.

A vármegyeyi közgyűlésen való felszólalásommal teljesítettem kötelességemet, mint törv. hatósági bizott-

sági tag, a midőn pedig e kérdésben a megvalósítás gyakorlati lehetőségének ideje bekövetkezik és bírnai fogom választóim többségének szíves bizalmát, teljesíteni fogom felszólalásom szellemében kötelességemet, mint képviselő is.

Fogadd és közöld t. pártköreddel nagyrabecsülésem és tiszteletem nyilvánítását.

Budapest, 1903. évi márcz. hó 5-én.

Török Bertalan
ors. képviselő.

Nekünk is vannak hibáink.

A Székelytársaság VI-ik felolvasása az iparosoknak 1903. márcz. 8-án. Irta és felolvasta: Székely Ödön.

Több, mint kétezer esztendővel ezelőtt adta a görög bölcselő a tanácsot embertársainak: ismerjétek meg magatokat s az önismeret ma is akkora nehézségekkel jár, hogy szinte megvalósíthatatlan. Pedig nagy szüksége van mindenkinek rá.

Ha nem ismerem magam, azt sem tudhatom, mire való vagyok, mit merek, mennyit bírok el s mit tudok létrehozni, már pedig az az ember, aki a maga értékével, munkaerejével s kitartásával nincs tisztában, hogy vállalkozhat arra, hogy dicsekedhetne vele, hogy a mihez hozzákezd, azt meg is csinálja! Hogy a mit vállal, annak ura lesz? Az ilyen emberen, uraim, a munka az úr, annak kezében eszköz az ember. Az ilyen embert, idejét az elvállalt munka kormányozza s nem az ember gyűri le a munkát, hanem a munka őt.

Ha egy keveset gondolkozunk, az elmondottak után is el kell ismernünk, hogy az önismeret szükséges.

De roppant nehéz dolog!

Az embert úgy teremtette az isten, hogy maga maga iránt van mindig a legjobb indulattal; mihelyt tehát magamagát akarja megvizsgálni, hogy megismerje, a világ legkegyelmesebben itélő bírāja elé állítja magát, aki szemét hüny sok mindenre, rózsaszínű szemüvegen tekint a történetek s az itélet majd mindig felmentő, sőt többet mondok, azaz más szókkal ismétlem az előbbiek, mihelyt azzal a szándékkal melyedek bele a magam lelkébe, hogy azt megvizsgáljam, mihelyt tetteimre visszagondolok, azok, s a lelki világom egyszerre jobbá válnak, mint a milyenek lényegileg. Ugy vagyunk ilyenkor magunkkal, mint a háziasszony, akit alkalmatlan időben, igen korán lep meg látogató, hirtelen s

TÁRCZA.

1848.

Közlő: Gündöl Boris.

— A „Közérdek“ eredeti tárczája. —

Hej régi idők, de hamar elmúltok! Dicsősgétek de hamar elszállt a mennybe! Mennyire büszke szívvel, mily nemes önértézzel nezzük őseink nemes, példás tetteitől sugárzó aranylapjait történelmünknek. Szemünk könnyben ázik, ha olvassuk az elmúlt dolgokat. Nyílj meg örök ifju emlékezet, hints világot a fényes multra, tárd fel szemünk előtt ama nagy időt, melyben a tavasz lenge fuvalma nemcsak az ibolyát, hanem a magyar szabadság, egyenlőség s testvériség örökké ideális eszméjét is kifakasztotta.

Ereklyék szabadságharcunkból.

Huszár miatyánk.

Delibábos puszták nagymindenhatója!
Magyarok istene, világ alkotója!
Hallgasd meg ez egyszer én szívem kérését.
A te huszár fiad nyájás könyörgését.

Ha jön az a német, vagy eseh, vagy akárki,
A ki a bajuszt szokta beretválni,
Ne segíts én uram, sem engem, sem őtet,
Csak saját vitézség adjon dicsőséget.

Hunyd be két szemednek ezüst szempilláját,
Ha kezdi te néped ellen a csatáját.
A többit én uram, teremtő istenem,
Te dicsőségredre emberül bevégzem.

Az Egyenlőségi Társulat Magyarország lakosaihoz, testvéreikhez, rokonainkhoz szíves üdvözlöt!

Bánat és harcz szól belőlünk: olyanok a mi szavaink, mint mikor a szél belé süvit a felre vert harang zugásába.

Tűz van, tűz van . . . nem egy falu, nem egy város, hanem az egész ország ég. Fölharangozzuk az egész nemzetet. Talpra legények! Ha most föl nem keltek, fekdüni fogtok a világ végeig.

Magyarok, ezelőtt ezer esztendővel megindult egy népfaj Ázsiából azon szándékkal, hogy fölkeresi a föld legszebb, legtermékenyebb tartományát s azt elfoglalja maradékai számára. Soká, nagyon soká vándorolt e népfaj, míg azon tartományt megtalálta, de végre megtalálta, el is foglalta; és mikép foglalta el? négy vagy öt álló esztendeig szakadatlanul harcolt, öt álló esztendíg hullott az ember, omlott a vér, mint a záporosó.

Magyarok, így szerezték meg számunkra őseink e szép tartományt, mert azok az Ázsiából jött vitézek a mi őseink!

Hétszáz esztendeig élt szabadon a magyar nemzet itt új hazájában. Hol jó, hol balszerencse érte, hol örült, hol búslott: de mindig szabad volt.

Ekkor felhívta Lotringi herceget, hogy fogadja el

a magyar koronát, legyen Magyarország királya s itt kezdődik a mi nyomorúságunk, mely háromszáz esztendőig tartott, egészen ez idei tavaszig.

A magyar nemzet így szól a Római Császárhoz: „mi eddig tetszésünk szerint választottuk királyainkat, de abba bele untunk, mert minden új király választásnál oly villongások történtek, melyek tetemesen gyöngítették hazánkat. Átdadjuk neked Római Császár! neked és maradékaidnak a magyar koronát azon kikötéssel, hogy törvényeinket, jogainkat, szabadságunkat nemcsak hogy meg nem sérted egy ujjal is, hanem azokat, mint szentségeket védelmeznünk tartozol.“

A Római Császár erre azt felelte: „Elfogadom a koronát és én a magyar nemzetnek, a magyar nemzet törvényeinek, jogainak, szabadságának megtartója s védelmezője leszek.“

Ezt fogadta a Római Császár, nemcsak fogadta, hanem esküvel is megerősítette s utána mondta ezt az esküt minden ivadéka, mikor megkoronázták, de ez esküt az őt környező Camarilla mindig kijátszotta.

Annai bátorság nem volt a Camarillában, hogy nyíltan egyszerre azt mondta volna: magyar nép, vége szabadságodnak, rab vagy, Ausztria rabja; hanem csúres csavaras, alattomos áskálódás és minden ördögi mestersegek által oda vitte a dolgot háromszáz esztendő folytán hogy minden törvényeinket fölforgatta s kivetkeztetett bennünket minden ősi jogainkból és szabadságunkból.

Niucs az istennek olyan kezén-lában megkötözött

látszólag szedi rendbe a szobát, és pedig az asztalról hirtelen letörli a port, a rendetlenül ide-oda dobott ruhát benyomja az ágytakaró alá, a székeken egyet kettőt lódit, azok helyeik felé, de nem helyükre jutnak; hirtelen félre rakja a padló nagyobb szeméjét; ő maga sincs még rendben, nagykendőt kerit nyakába s így fogadja az alkalmatlan időben érkezettet. Ez a látogató pedig rövidlátó, s azt hiszi a jámbor, hogy micsoda rendes ház, hogy ilyen korán is így találja! Ez a rövidlátó látogató mi magunk vagyunk. Szóval, mihelyt önvizsgálatra vállalkozunk, látszólag azonban jobbakká válunk.

Nem elég s szinte lehetetlen az, hogy csak magunk vizsgáljuk meg magunkat — kell hogy legyen igazi barátunk, a ki ebben minket segítsen.

Tudják-e uraim, ki a mi igaz barátunk? Nem az, a ki mindig csak hizeleg nekünk. A szájunk ize szerint beszél, vigasságainkban, szerencsénkben osztozik. Igaz barátom az, a ki, míg készség- és örömmel ismeri el érdemeimet, tartózkodás nélkül figyelmeztet hibáimra s azok elhagyására buzdít.

Ha én egy hét munkája után, szórakozni odaülök a fehér asztalhoz, belemegszem a vigasságba, a cigány huzza, én a pillanat hatása alatt pocskolom a pénzt s mikor neha az önbíró azt sugja, ember, gondold meg, mindjárt oda heti keresmenyednek fele, mi lesz családoddal gyermekeiddel, ha, a mit szerzettél elpocsekold s ekkor egy társam azt mondja, eh, kinlődtál egy hetig, kezud munkájának gyümölcsét élvezed, mért vonnád meg magadtól; ez, uraim nem igazi barátom...

Eguedjék meg, hogy rövid beszélgetésünkben igazi barátjainknak bizonyuljak s egy pár hibájukról emeljem le azt a takarót, a mely alatt rejtőznek.

Ismerik-e kérem Barna Sándor alakját? Apatlan, anyátlan árva fia volt. Asztalos-inas. Gyermekkorában hagyta oda édes hazánkat, kiment Párisba, 7 évet töltött ott s a főváros legelső műasztalosának rajzolta 7 év múltán összes díszmű munkáit gót, izlésű templomi felszereléseit. Mikor ünnepnapja volt, kísértelt a jegenyefák szigetére s „a természet és igazság“ ferijának, Rousseau-nak műveit olvasta a szerzője sírjánál s nem borházban töltötte el a delutánt. S kikkel találkozott ott? Kiknek barátságát hozta meg számára a nagy szellem? Gróf Széchenyi Istvánét s Wesselényi Miklós báróét.

Munkája, s önművelődése mellett ráért, hogy a magyar-becsületet megmentse, midőn francia iparos társával a magyar főurak által kifütyölti szándékolt Fodor Jozsefina művészért ellentűntetéssel felvette a harcot. Uraim, olvassák el ennek a történeti s nemköltött iparos elődünknek a történetét a „Magyar nábob“ cz. regényből, nagyon tanulságos. Megtanít arra, hogy a „műveltség az igazi szabadság“, mely a társadalmi osztályok korlátait lerontja s az embert az ember mellé s nem mögé sorakoztatja. Megtanítja önként arra, hogy a magyar iparos osztálynak önmegtagadással bár, mekkora kötelessége van hazájával szemben. Pedig önként szeretik hazájukat. Lám Barna Sándor is hogy szerette! Mesterségét Párisban a folyton változó divat csaknem művésztette emelte. Ott heczegi díszgyak remek templomi karzat díszek rajzolásával foglalkozott, tudta, hogy itthon, hogy megéljen paraszt lőczákat s tulipántos la-

népe, mint mi voltunk az utóbbi időben. A ki azt akarta, hogy véres halállal vesszen el, nem kellett egyebet tennie, csak ezt a szót kimondania: szabadság! Így veszték el a vérpádon a legdicsőbb hazafiak: Zrínyi, Frangepán, Nádasdi, Martinovics és mások számtalanon.

Római Császárok azt ígérték, azt esküdték, hogy barátaink, atyaink lesznek és a helyett mik voltak?

Pénzünket a magok zsebébe rakták s ifjainkat elhurcolták osztrák katonáknak. Saját fiaink és testvéreink öríttek kivont karddal tömlőzűnket s e tömlőzűnköt a mi pénzünkkel, a mi véres verítékünkkel fizette az ausztriai német kormány. Kinek oly erős a lelke, hogy e pokoli gaszágra meg ne döbbenjen?

De feljött az 1848-ik esztendő, úgy jött fel, mint egy új haragos csillag, a népek haragának csillaga.

A francia trónuson egy elvetemedett gaz király ült; Franciaország elkialtotta magát és e kialtásra megrendült és összeroskadt a trón s a hitszegő király remülve szökött el s most fején a korona helyet átok van.

Követte Franciaország példáját Európa minden népe, fölkiáltott és fegyvert ragadott szabadságáért. Fölkiáltunk mi is, magyarok, felemeltük a szabadság eltiport zászlóját: Pozsonyban Kossuth, Pesten az ifjuság. Mint a mennydörgés úgy harsogott be Bécsbe a magyar nép szava: „Mi szabadok akarunk lenni s akár szép szerével, akár véres küzdelemmel, de visszavivjük elrabolt ősi szabadságunkat.“

(Vége köv.)

dákat fog majd csinálni s mégis hazajön, ott hagyja jövőjét...

Ismerjek meg Barna Sándorban a lovagias magyar iparost is — a ki második apjának, öreg mesterének szám-laját fizeti. Ott van, olvassák el a „Ki van fizetve“ cz. fejezetben! Ez az olvasmányuk megemésítő lesz s a magyar iparos örökszép mintaképe áll majd elő-tük benne.

Ha aztán megnyertek maguknak a Barna Sándor barátságát, az ő segítségével hozzá hasonlíta magukat, segítve az ilyen magfajta igazi jó barátjuk által kezdjek meg önismereti vizsgálódásaikat. Előre is kérem önértéket csitítsák le. A magyar iparosnak mindig kelletténél szinte több volt önértetéből; annál nehezebbjére esett az önmegtagadás!... Attila pedig akkor vol a legnagyobb, mikor magamagát győzte meg!

(Folytatása következik.)

Vegyes hírek.

— **Allandó választmány.** Alsófehér vármegye főispánja a vármegyeház diszteremben tartandó tavaszi rendes törvényhatósági közgyűlést f. évi márczius hó 30-ára, az ezt előkészítő a kis ülésteremben tartandó allandó választmányi üléstet folyó évi márczius hó 16-án és 29-én délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órára tűzte ki.

— **Lelkészválasztás.** Az erdélyi ev. ref. egyház-kerület egyik legnagyobb javadalmazással ellátott gyülekezetének, a vizaknai ref. egyháznak megüresedett lelkesi állását töltötték be a napokban. A husz pályá-zat közül szavazattöbbséggel Balla Károly fogarasi lelkeszt választották meg.

— **Temetés.** Dr. Farnos Árpád orvos kis leánykájának, Farnos Irenének temetése f. hó 8-án d. u. nagy részvét mellett folyt le. A gyszoló szülők találjanak vigasztalást városunk igaz részvételeben s megmaradt szép gyermekeik növelkedésében, szeretetében.

— **Márczius 15. Nagyenyeden.** A Nagyenyed város közönsége által rendezendő nemzeti ünnep programja a következő: 1. Reggel tarackklővések jelzik az ünnepnapot. 2. Delután 2 órakor tarackklővéssel jelt adnak a gyülekezésre; gyülekezés a városház előtt. 3. Az önkéntes tűzoltó-egylet zenekara eljátszódja a Hymnust. 4. Petőfi „Nemzeti dal“-át szavalja Nagy Gergely IV. képezdei tanuló. 5. Az önkéntes tűzoltó-egylet zenekara eljátszódja a Szózatot. 6. A zenekarok játeka mellett felvonulás a kollégiumi tornakerbe, kedvezőtlen idő esetén a kollégiumi tornaesernökba. 7. Ifj. Káló Géza zenekara játszódja a Hymnust. 8. A fögimnáziumi ifjusági vegyes dalkar énekl a Kossuth-dalt dr. Farnos Dezso atirátában. 9. Nagytiszteletű Jancsó Sándor ev. ref. lelkes ünnepi beszédet mond. 10. A tanítóképző-intézeti dalkar énekl Veress Gábor Márczius 15. című dalát. 11. „Mi a haza.“ Ábrányi Emil költeménye, szavalja Sallak Imre VII. o. tanuló. 12. „Élj őseink hazája“ című indulót énekl az iparos önképzőköri dalárda. 13. Ifj. Káló Géza zenekara Rákóczy-indulót játszik, miadatt az ünneplők szetosz-lanak.

— **Márczius 15.** A Bethlen-kollégium ált. ifjusági ünnepelye d. e. 9—10 ig a diszteremben a következő tárgysorozattal tartatik: 1. Kossuth-nóta, énekl az ifjusági vegyes dalkar. 2. Szaval: Schäffler Lajos gimn. VII. o. tanuló. 3. Beszédet mond: Varga Zsigmond VII. o. tanuló. 4. Márczius 15. énekl a kép. férfikar. 5. A szabadság napja cz. költeményt, Szavalja: Nemes Sándor VIII. o. t. irta. Kozma Andor 6. Ének — Talpra Magyar — énekl az ifj. vegyeskar. Ez zenébe csap át s végzi az ünnepélyt. Ugyanakkor 25—25 diákból álló szakaszok vonulnak ki Felenyedre s Miriszlóra ünnepélyt tartani a néppel. Felenyeden beszédet tart: Lakatos Albert IV. é. kép. növ. Szabolcskának s Győri Vilmosnak egy-egy költeményét szavalja Enyedi Jenő VII. gimn. oszt. és Csongvai Ferenc VI. é. kép. növendék. Miriszlón beszédet tart: Nagy Béla VII. g. o. tanuló. Ugyanazon két szerzőtől szaval: Kovács Károly és Benkő József kép. növendék. A városi ünnepely végével a diákemléknél a sétatéren a kezdő s záró pontokat énekl a gimn. önképzőkör énekkara. Beszédet mond Berde Sándor VIII. g. o. és szaval Váro Zoltán VIII. g. o. növendék.

— **A nagyenyedi római kath. elemi fuiskola.** 1848. márczius 15-nek emlékére — a minoriták iskolai helyiségében — ének, beszéd és szavlatokkal egybe-kötött iskolai ünnepélyt rendez. Műsor: 1. Hymnus. Énekl: az ifjuság. 2. Előki megnyitó beszéd. Tartja: Deli Ödön intézeti igazgató. 3. A haza. Irtá Pósa Lajos, szavalja: Brassay József III. oszt. tanuló. 4. Talpra magyar! Irtá Petőfi Sándor, szavalja: Perényi Frigyes V. oszt. tanuló. 5. Kossuth Lajos azt izente! Énekl: az ifjuság. 6. Ezeredev. Irtá Prutér János, szavalja: Ötvös József VI. oszt. tanuló. 7. Ezer esztendeje stb. Énekl: az ifjuság. 8. Előki záróbeszéd. Tartja: Deli

Ödön int. igazgató. 9. Árpád apánk stb. Énekl: az ifjuság. Az igazgatóság ez uton is — mindazokat — tisztelettel meghívja, kik érdeklődnek hazánk új-ábredésének megünneplése iránt és szívükön viselik a multnak emlékeit annak buzdításául: hogy el még nemzetünk és élni fog mindaddig, míg csak egy honfi szív dobog is velünk.

— **Márczius 15. Magyarigenben.** Magyarigen és vidékének hazafias polgársága szabadságunk s nemzeti öntudatra ébredésünk megszületésének 55-ik évfordulóját márczius 15-ét a nagy nap emlékehez méltóan kívánja megünnepelni. Az ünnep-ly műsora: 1. Fohász. Énekl a dalkar. 2. A Talpra magyart szavalja Dunay Jenő. 3. Kossuth nóta. Énekl a dalkar. 4. Emlékeszél. Tartja Gál Lajos uradalmi intéző. 5. Szaval Sebestyén Ferenc ev. ref. lelkes. 6. Szózat. Énekl a dalkar. Az ünnepély az áll. isk. helyiségében delután 3 órakor kezdődik.

— **Balázsfalvi takarékpénztár** f. hó 8-án tartotta közgyűlést Szabó Sámuel nyug. tanár elnökele alatt. Az elnök közgyűlésen igazgatósági tagokká választottak: Cseresznyes Ödön, dr. Rohonczy Béla, Tóth Miklós és Török Bertalan, igazgatóvá pedig Mendel Jakab szeszgyáros és földbirtokos, kinek jeles üzleti képzettsége és buzgó-ága elegendő biztosítékot nyújt az intézet felvirágoztatására. A mult evi nyereségből 6 százalék jut a részvényeseknek.

— **A Székely-Társaságnak 6-ik felolvasása** mult vasárnap d. u. 4 órakor folyt le a városház nagy-teremben. Az ipartestület, iparos ifjuság szép számmal jelent meg s hallgatta Székely Ödön tanár tanulságos felolvasását, melyben, midőn kényes kérdéseket is érintett, akkor is az iparosok legjobbjak akaró s igaz barátjának bizonyult. A felolvasást közreadjuk, hogy keltsen gondolatokat azoknál is, kik nem hallhattak. Gerendi Albert szavalata köztetszesben részült.

— **A Kakasdomb.** Alig mulik el nap, hogy a Tövis-utca végén lévő dombon melyet köznyelven Kakasdombnak hívnak, vagy a lejtőjén, valami szerencsetlenség ne történne. A domb mindkét lejtője meredekebb, mint hogy a szekérforgalom számára baj nélkül használható volna. A lovak, különösen ha a kocsis hetivásáros vagy ünnepi hangulatban van, megvadulnak; a kocsit elragadják, ütköznek vetik, vagy éppen az útmenti árokba döntik. Az izgalmas jelenetek egymást érik ezen az útvonalon. Ugy tudjuk, hogy ezen útvonal rendezése már régóta tervbe van véve. Mi a kik naponta tanui vagyunk azon közlekedési bajoknak, melyek ezen domb és útvonal meredek voltából származnak, felhívjuk az érdekelt hatóságok figyelmét még mielőtt valamely fejtűnő szerencsetlenség a kérdést sürögösen aktuálissá tenné.

— **A tövis-utcai** vashid már készen van; a gyalogjárója használatba is vetetett; de szekérforgalom még nem indult meg rajta. Sokszoros panaszt hallottunk a késedelem miatt, oka melynek valószínűleg abban van, hogy a szükséges hidpróba nem történt meg. A türelmetlenség a rendes közlekedésnek hat hónapos szünete után érthető ugyan; de az is bizonyos, hogy ilyen próba nélkül ekkora forgalmi hidat nem lehet használatba venni. Midőn egyfelől örülünk ugy a forgalom mint városunk rendezettsége érdekében a szép hid létesülte fölött; másfelől kérjük a próba siettetését.

— **Lapunk** mai számában Vajna Miklós (Székely-hídy János utóda) divatárus czég által közzétett hirdetésre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Közgazdaság.

A tarackk irtása.

A tarackk legnehezebben irtható szárazföldi gyom-üvényünk, mert gyökerének minden izrésze újabb növény fejlesztésére képes. Ott ahol nagy mértékben elszaporodott, az irtásra fordított tetemes költség és fáradság nem fogja kivánt eredményt szolgáltatni, ha nem ismerjük természetének feltételeit s az irtási eljárást nem aszerint szervezzük.

Sok tarackkos szántóföld tulajdonosa nem tudja, hogy a tarackk a tartós és erős beárnyékolást nem bírja ki. Ha tarackkos területen erősen beárnyékoló, sűrű gabonát sikerül termelnünk, akkor a tarackk kipusztul belőle. Különösen alkalmas ezen czélra a rozs, mert ez tavasszal hamar indul szárba és erősen bokrosodhat. Tarackkos földben azonban nehéz sűrű gabonát termelni, s azért ezen eljárást ki kell egészíteni azzal, hogy a tarackkot saját nedvébe fullasztjuk.

Ezen czélból a tarackkos területet oly korán, amikor az egyáltalán lehetséges, egészen sekélyen alá kell forgatni és ezután nem szabad hagyni, hogy a talaj ki-zöldüljön, amit elérünk azáltal, hogy a sekélyen aláfor-gatott területet 4—5 és később 10, egész 14 nap mulva megboronáljuk, s ha a talaj annyira összetömődött, hogy a boronálás már nem nagyon eredményes, sekélyen be-állított grubberrel járattuk meg és ismét sekélyen meg-hántjuk, de oly sekélyen, hogy a mélyebb rétegekben a gyökérzetet a grubber vagy eke ne tépje.

Ilyen eljárással száraz nyáron csaknem teljesen ki-irtható a tarackk, s következik most már a legfonto-sabb dolog, a vetés. Vetésre okvetlenül rozsot alkal-

mazzunk, fejlődése sebben ja dig áprili hintünk fejlődik gyökér világosság pusztulna s a talajt összeszed borzasztó gyökereke által gazi

Dr. MAG

Nagyeny Nyomatott

207—190 v. szám

Aluliroi értelmében bíróság 190 ügyvéd Al Simalya M évi február és 879 kor nyilvános Mely ar 172 2 szám 1902. évi 38 kor. 4 Nagyeny 19-ik na a venni értített 107. és 2 igérőnek, Kelt Na

105 1—1

788—1902

Alulir mében eze 1898 évi Emil úg Ignaz L hó 25-en koronára 1 szórór eladatnak Mely 448 1 sz 1898. évi és eddig tott költ lakásu jának d. kozok ol ságok az fizetes me el fogna Amenn laltattak 1881. év Kelt M

106 1—1

Sz. 56 190

Alulir telméber 1901. V. ved ált kor. 20. kiégíte vetkező kiló Po 100 pal pléház eladatna Mely sz. végz januar 1 naban lakásán idél k hivatnak 107. és igérőnek Amenn laltattak 1881. é Kelt

112 1—

Ta

mazzunk, oly módon azonban, hogy annak bokrosodása, fejlődése nagyon buja legyen. Ezt elerendő leghelyesebben járunk el, ha vetés előtt magyar holdankent másfél mázsa szuperfoszfátot szórunk el, tavasszal pedig április elején és végén 20—20 kg. chilisáletromot hintünk rá. Ily módon a rozs rohamosan bokrosodik és fejlődik ugyanarra, hogy az általában maradt tarackgyökér részletek mire a felszínig kinőnek, nem kapnak világosságot s annak hiányában senyednek s vegre elpusztulnak. A visszamaradó gyökérzetük el fog korhadni s a talajt gazdagítja. Epen ezért kár is a gyökérzetet összeszedetni s elegetni, egyrészt mert az összeszedés borzasztó sok pénzbe kerül, másrészt mert elvonjuk a gyökereket a talajtól, melyek pedig azt elrohadásuk által gazdagítják.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság
Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.207—1902
v. szám.

Árverési hirdetmény

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi királyi járásbíró 1903. évi V. 172 sz. végzése következtében dr. Karl Stiaszny ügyvéd által képviselt H. Szászny & Sohne javára nagyenyedi Simalya Mihály és fia ellen 290 kor. 71 fillér s járulékaik erejéig 1903. évi február hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján foglalt és 879 koronára becsült következő ingóságok, u. m. bolti árucikkék nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíró 1903-ik évi V. 172 2 számú végzése folytán 290 kor. 71 fillér tőkekövetelés, ennek 1902. évi január hó 12. napjától járó 6% kamatai eddig, összesen 38 kor. 4 fillérben bíróilag már megállapított költségei erejéig Nagyenyeden alperes üzlethelyiségében 1903. évi március hó 19-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.
Kelt Nagyenyeden, 1903. évi február hó 22. napján.

Gajzágó Simon

kir. bírósági végrehajtó.

105 1—1

788—1902. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyszebeni kir. járásbíró 1898. évi V. 1561—98 számú végzése következtében dr. Gerászim Emil ügyvéd által képviselt az „Albina” takarékpénztár javára Ignatz Lajos és társai ellen 443 korona s jár. erejéig 1899. évi május hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1458 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 2 telen, 2 ló, 2 borjú, 1 szőrőrosta, 1 cseplőgép, 1 ló- és 1 ökörszék nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a marosújvári kir. járásbíró 1902-ik évi V. 448 1 számú végzése folytán 443 korona tőkekövetelés, ennek 1898. évi május hó 30. napjától járó 8% kamatai, 1% váltódíj és eddig összesen 68 kor. 15 fillérben bíróilag már megállapított költségei erejéig Nagylak községben végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközökre 1903. évi március hó 23-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendelhetik.
Kelt Marosújvárt, 1902. évi február hó 28. napján.

Dergán János,

kir. bír. végrehajtó

106 1—1

Sz. 56/1903. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíró 1901. V. 248 számú végzése következtében dr. Sebess Dénes ügyvéd által képviselt Kapusi Károly javára Gross Reinhold ellen 369 kor. 20 fillér s jár. erejéig 1902. évi július hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1120 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 5 bálnéz-mérleg, 5 szőfőcskendő, 5000 kiló Portland-cement, 3 kőtes íedelpéh, 100 vaslapát, 20 érczist, 100 pak zsendelyszeg, 50 kiló kékítő, 20 vasfazék, 50 emailrozott pléhfazék, 10 szén-vasaló és 50 drb ekevas nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbíró 1903. évi V. 719 sz. végzése folytán 236 korona határlék tőkekövetelés, ennek 1902. évi január hó 24. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 24 koronában bíróilag már megállapított költségei erejéig helyben alperes lakásánál 1903. évi március hó 19-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.
Kelt Balázsfalván, 1903. évi március hó 5. napján.

Thát György,

kir. bír. végrehajtó.

112 1—1

Tángel József

női és férfi divatru kereskedő Nagyenyeden, tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy a tavaszi idényre újdonságai honi férfi és női ruhaszövetekben, batisztok, kretonok, szatenok, oxfordok, inledek, zephirek, gyapjú és csipke-függönyök, ágy- és asztalterítők és futószőnyegekben már teljesen beérkeztek s azok megtekintésére b. figyelmét felhívja.

„Rapid” nélkülözhetlen tisztító szer,
1 kis üveg 20 fillér.

Vorobicz Kálmán

vászoni-, női és férfi divat, kézmű- és rövidáru-üzlete
Nagyenyed, Fötér (Híd mellett.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy Nagyenyed és vidéke részére a kolozsvári

„Kristály”

gőzmosó- és tisztító-intézet

képviselőt átvettem, hol remek tisztítás eszközöket férfi- s női fehérneműk s ruhadarabokban.

Árjegyzék üzletemben mindenkor kapható.

Egyben van szerencsém tudatni, hogy az idény előrehaladottsága folytán

őszi és téli árucikkeim

u. m. kelmek, barchetek, keztyűk, harisnyák, sapkák s más hasonló czikkek

tetemes árengedménnyel

lesznek üzletemben elárúsítva.

Csak rövid ideig.

Kintüti tisztelettel

Vorobicz Kálmán.

7 17—*

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Eivem. szolid haszon nagy forgalom.

Legszolidabb, szigorúan határozott árak.

Gyomorbetegségeknél nagyon fontos!

Étvágytalanságot, gyomorbajt, gyomoremélgést, rossz emésztés folytán beállott főfájást, gyomorgyengeséget, emésztési zavarokat stb. azonnal biztosan eltávolítanak az ismeretes

Brady-féle Máriaczei gyomorcseppek.

Valamennyi gyógyszerárban kaphatók.

Sok ezer köszönő és elismerő irat.

Főraktár Nagyenyeden: Kovács J. gyógyszerárban.

Ára üvegenként használati utasítással 50 fillér, dupla üveg 1 kor. 40 fillér.

Hamisításoktól óvakodni kell: a valódi Máriaczei gyomorcseppek védjeggyel és aláírással: Brady-féle Máriaczei gyomorcseppek ára üvegenként 80 fillér, dupla üveg 1 kor. 40 fillér, míg a nem valódi, csekélyebb értékű utáztatokat olcsóbb árban, többnyire 70 fillérért kínálják.

471 9—12

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r. t.

Alaptőke: 200,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.

Nytva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig.

9. 13—*

Bérleti hirdetmény.

A Bethlen-főiskola tulajdonát képező Nagyenyed város határában fekvő, ugynevezett

„Diákok pusztája”

f. évi április 24-től kezdődőleg, 6 évre bérbeadatik.

Az árverés 1903. évi április 5-én d. e. 9 órakor tartatik meg a főiskola jószágigazgatósági irodájában, hol a részletes feltételek is megtekinthetők.

Kikiáltási ár 160 korona.

Bánatpénz 10%.

Nagyenyed 1903. március 9.

A Bethlen-főiskola

jogügyi és jószágigazgatósága.

104 1—2

Zárt üveges és nyitott 8 oszlopos gyáskocsk mindig rendelkezésre áll.

Tángel József
temetkezési intézete

NAGYENYEDEN, Fötér 4., lakás ugyanott az emeleten.

Alulírott a legmélyebb tisztelettel utalni bátorkodom intézetemnek rövid 3 évi fennállása óta szerzett azon elismerésekre, melyeket az eltakarítások körüli ezermóniaknak, pontos, lidomos, kegyeletteljes és szakavatott eljárásomért bírok, úgy a főnemesség, mint a földbírtokosság és a t. közönség részéről.

Itt szerényen legyen szabad megjegyezni, hogy ezen elismerések és fokozódó bizalom teljes megnyerhetése és jövőbeni megtartása a n. é. közönség részéről arra ösztönzött, hogy — nem tekintve fáradság és anyagi áldozatot — intézetemet, több hazai nagy városok temetkezési intézeteinek színvonaára emeljem.

Ujjonnan szerzett beruházási tárgyaim, melyek a n. é. közönség részéről intézetemben bármikor megtekinthetők, lehetővé teszik, hogy az általam rendezett temetéseket a legimpozánsabb menet és legszigorubb felügyelet alatt a legjutányosabb árak mellett eszközölhessem.

Mindezekből kifolyólag a legátázatosabban ajánlom magam, előforduló gyász esetek alkalmával az eltakarítás foganatosítására, személyesen intézkedem minden megbízás felett és minden igyekezettel azon vagyok, hogy megbízóim teljes elismerését és bizalmát kiérdemeljem.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradtam

Nagyenyed, 1903. március hó 10. én

kiváló tisztelettel

Tángel József.

103 1—3

Koszoru-szalagok.

Sirkoszorú

A tavaszi idény közlgése szükségessé tette, hogy az idényre szükségleteimet bécsi gyárosoktól személyesen eszközöljem. Távéletem alatt helyettesítés hiányában üzletem e hó 15-ig zárva marad, miért is igen tisztelt vendémeleget és szíves türelmét kérem míg új divatárúimmal megérkezem.

kiváló tisztelettel
Telegdy Árpádné.

„Répáti“ Savanyuvíz

A híres és közkedveltségnek örvendő K. Impér mai naptól kezdve közvetlenül a forrástól egészen friss töltésben kerül forgalomba

Purjesz Zsigmond dr. prof. a következőképp nyilatkozik: „Bizonyítom, hogy a „Répáti“ savanyuvíz a nyákhártyák hurutos bántalmái ellen ismételve jó sikerrel alkalmaztam.“

Dr. Lengyel Béla m. kir. tud. egyetemi tanár szakvéleménye a következő:

„A K. Impér „Répáti“ forrás oly kitűnő egyenes savanyuvíz szolgálatat szerencsés összetétele, mint rendkívül dus szénadtartalma folytán megérdemli, hogy a maga nemében a legkitűnőbb egyikének tekintessék.“

Dr. Hanko Vilmos tanár, az E. K. E. balnologiai oszt. titkára e vizről így vélekedik:

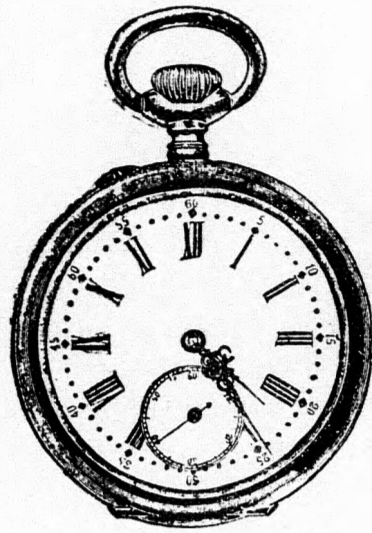
„A „Répáti“ viz nemcsak, mint élvezeti víz kitűnő, hanem mint gyógyító ital is megbecsülhetetlen s a Csehországból hozott drága Krondorf vízzel minden tekintetben versenyez.“

Mindig friss töltésben kapható
Nagyenyeden
Fenichel Lázár főraktárosunknál,
Főter 25, a fűszerkereskedésekben és a vendéglőkben.

10 9-8 „Répáti“ forráskezelőség.

Magyarnak **PÉCS**, Németnek **BÉCS**.

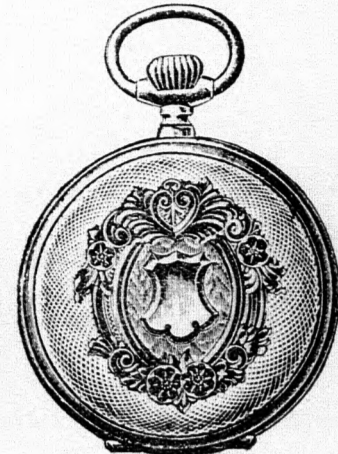
Ne küldjük pénzüket külföldre!
A legjobb órákat és ékszereket küld **SCHÖNWALD IMRE** órás és ékszerárúgyáros **PÉCSETT.**
Nem tetsző tárgyakért a pénzt visszaküldöm vagy kicserélem. — Három évi jótállással.

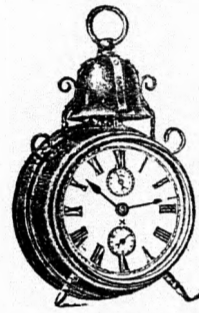
Kitűnő szerkezetű schweizeri nickel zsebóra 3 frt.

Kitűnő járású tula horgonyremontoir óra, aranyozott szerélyllyel és Magyarország domborművü ezímerével 9 frt.

Valódi kettős fedelű ezüst remontoir óra, igen jó járású szerkezetű, pompásan vésett és aranyozott kererü tokban, ára 16 korona. Hasonló aranyozott keret nélkül 12 korona.

Harangbresztő óra 21 cm magas, gyönyörű szépen fényezett nickeltokban, erős, hosszantartó esengő hanggal, tömör acélhorgonynyal, elállító szerkezettel 1-ső rendű minőség 2 frt 60 kr.

Rafael Madonna amulett

színes, tűzzománcos aranyozott ezüsthől 1 frt 50 kr. Ugyanaz aranyból 3 frt.

Szt. Antal amulett, színes tűzzománcu aranyozott ezüsthől 2 frt. Ugyanaz aranyból 3 frt 50 kr.

Kakas ébresztő óra, díszített számlappal, kiváló jó művel, 18 cm. magas 2 frt 20 kr.

Minden tárgy a kir. főpénzverdehivatal által megvizsgálva bélyegezve.

Kitüntette állami és aranyérmekkel. Több ezer elismerő levél birtokomban van.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték.

16 15 - 40

VAJNA MIKLÓS

SZÉKELYHIDY JÁNOS utóda

uri és női divatáruháza Nagyenyeden.

Kedves kötelességemnek tartom Nagyenyed város és vidéke nagyrabecsü t. vevőközönségének szíves tudomására hozni, hogy a tavaszi és nyári ujdonságok óriási nagy választékban megérkeztek, melyeknek izléses megválasztását személyes fentlétem alkalmával hazai és külföldi gyárosoknál szereztem be.

Hölgyek figyelmébe!

Legmodernebb selymek, szövetek, Noppe-Zeffirek, Voal delainek, batiztok, székesfehérvári és obudai jó mosó atl szatínok és kretonok, ruhavásznak, himzett batiztok és piquek. Bármely divatlap szerinti ruhadisek, rumbugi, creas és pamutvásznak. Különös figyelembe ajánlom az „Enyedi“ vásznat, mely rövid idő alatt igen nagy kelendőségnek örvend, kitűnő jó minőség, 80 cm. széles, 23 méteres végekben és háromfele kivitelen hoztam forgalomba.

Szám:	1.	2.	3.
frt	4-90	5-30	5-60

Menyasszonyi kelengye 600 koronától 10000 koronáig.

Meglepő szép aplicált gyapju, selyem és csipke-függönyök, csipke-storok, szőnyegek, butorszövetek, ágy és asztalterítők.

Legújabb nap- és esőernyők.

Állandó nagy raktár kézi munkákban és hozzávalókban. Hímzőgépekhez való selymek minden szín és árnyalatban.

URAK FIGYELMÉBE!

Brassói ruhaszövetek, saját gyártmányu ingek, magyar gyártmányu kalapok, nyakkendők, gallér és kézellők, sétabotok, nyakkendőtűk, óraláncok, szivartárczak, ing- és kézellő-gombok pazar kivitelen.

Világhírű női és férfi pécsi keztük!

Állandó nagy raktár női, férfi, fiu és leánya-czipőkben, ugyszintén harisnyákban.

Melyek után magamat a nagyrabecsü t. vevőközönség szíves jéindulatába és pártfogásába ajánlom, illő tisztelettel

VAJNA MIKLÓS.